

GRZEGORZ WALIŃSKI (13.12.1963 – 13.02.2021)

Grzegorz Waliński był afrykanistą, dyplomatą, działaczem politycznym, założycielem Polskiego Towarzystwa Afrykanistycznego. Był też moim dobrym kolegą, z którym dzieliłem liczne doświadczenia, nie tylko naukowe. Odbyliśmy z Grzegorzem wiele rozmów, nie zawsze w poważnych okolicznościach. Wszystkie one były niezwykle interesujące i inspirujące, także wtedy kiedy ich tematyka nie dotyczyła dawnej Afryki, tematu dla nas obu fascynującego.

Grzegorza poznałem w październiku 1982 r. Wtedy to zaczęliśmy studia w Instytucie Historycznym UW. Zbliżyło nas zwłaszcza wspólne seminarium magisterskie poświęcone dziejom Afryki przedkolonialnej prowadzone przez profesorów Bronisława Nowaka i Michała Tymowskiego. Uczęszczaliśmy na nie obaj od 1984 roku. Grzegorz w owym czasie zajmował się państwami Akan ze Złotego Wybrzeża. W 1987 r. napisał pod kierunkiem prof. Michała Tymowskiego pracę poświęconą państwu Akim, której skrócona angielska wersja została opublikowana w *Fasciculi Historici* w 1990 r. pod tytułem „Political and economic changes in Akim in the first half of the 18th century”. Po studiach Grzegorz Waliński pracował przez pewien czas w redakcji encyklopedii PWN oraz w Polskim Radiu. Na początku lat dziewięćdziesiątych był też pracownikiem Zakładu Krajów Pozaeuropejskich PAN. Również w latach dziewięćdziesiątych studiował antropologię w École des hautes études en sciences sociales w Paryżu. W 1997 r. obronił na Wydziale Historycznym UW pracę doktorską pod tytułem *Terytorium a funkcjonowanie państwa Zulusów przed podbojem kolonialnym (1879)*. Promotorem doktoratu, jak i wcześniej pracy magisterskiej, był prof. Michał Tymowski. Szkoda wielka, że praca ta nie została opublikowana, bez wątplenia bowiem na publikację zasługiwała.

W latach 1996–2001 Grzegorz pracował w Polskim Komitecie ds. UNESCO, był członkiem polskiej delegacji na sesje UNESCO. W okresie 2002–2008 pełnił funkcję ambasadora RP w Nigerii z siedzibą w Abudży, akredytowany był także w Beninie, Ghanie, Kamerunie i Gwinei Równikowej. Żałować należy, że po powrocie z Nigerii jego wiedza, znajomość miejscowych realiów oraz doświadczenie nie zostały wykorzystane przez instytucje państwa polskiego. Tym bardziej, że tymi doświadczeniami chciał się dzielić. Świadczy o tym chociażby fakt, że

po powrocie z placówki dyplomatycznej został współzałożycielem i prezesem Polsko-Nigeryjskiego Towarzystwa Gospodarczego.

Po powrocie do kraju Grzegorz zajął się dziennikarstwem i działalnością polityczną. Publikował w „Dzienniku Trybuna”, w którym pełnił obowiązki szefa działu zagranicznego, a później redaktora naczelnego i sekretarza redakcji. Współpracował też z portalami Lewica24.pl oraz Strajk.eu, gdzie publikował m.in. teksty poświęcone współczesnym problemom Afryki. Przez pewien czas występował też w programach publicystycznych Telewizji Republika. Od 2019 r. był członkiem Krajowego Komitetu Wykonawczego Komunistycznej Partii Polski. Działal też w Stowarzyszeniu Historia Czerwona. Jego ostatnie sympatie polityczne oraz publikowanie w Trybunie z mojego punktu widzenia wydają się zaskakujące. Zastanawiałem się wielokrotnie, czym były spowodowane i jakie były motywacje Grzegorza, na ile była to decyzja poważna, na ile ekstrawagancka prowokacja, bo z prowokacji był znany. Żałuję, że nie miałem okazji porozmawiać z nim na ten temat. Chętnie wysłuchałbym jego argumentów, które skłoniły go do takich właśnie decyzji.

W ostatnim okresie jego zaangażowanie i praca związane były z Afryką. Przed samą śmiercią, na przełomie roku 2020 i 2021 był obserwatorem zagranicznym podczas wyborów prezydenckich w Republice Środkowoafrykańskiej. Żal wielki, że ani o Afryce, ani na inne tematy, nie będzie nam już dane toczyć długich nocnych dyskusji.

Robert Piętek
Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach